

CDA Nieuwe Stijl: een open netwerkpartij met idealen

Aanleiding

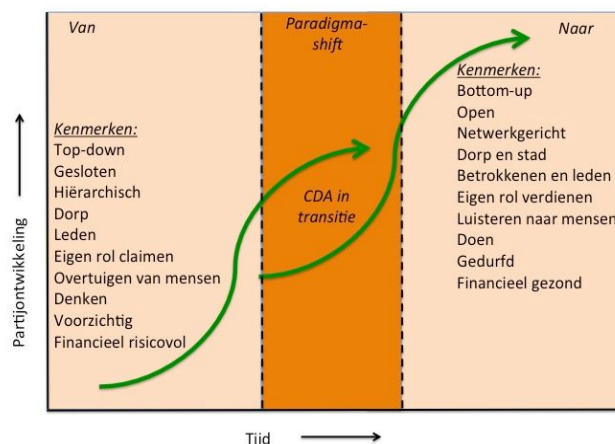
Het Dagelijks Bestuur wil, als onderdeel van het Partijbestuur, in de huidige periode komen tot een gedegen voorstel dat leidt tot structurele partijvernieuwing. Hiertoe zijn in het werkplan van het Dagelijks Bestuur in 2016 de volgende strategische doelen geformuleerd:

“Het CDA wil een vitale vereniging zijn met (tenminste) een stabiliserend ledenaantal en een groter aandeel van jongere leden. Een partij waarin ruimte is voor verschillende vormen van betrokkenheid. Een partij waarin lokale afdelingen de basis vormen, afdelingen van elkaar leren en elkaar inspireren. Tegelijk zetten we een tweede spoor uit. Om als partij drager te zijn en te blijven van politieke idealen, maken we de transitie naar een nieuwe politieke beweging. Een netwerkpartij met een externe focus, die opereert vanuit gedeelde waarden en zich inzet voor het algemeen belang. De versterking van de huidige ledenpartij én de transitie naar de nieuwe netwerkpartij is het onderwerp van een strategische meerjarenvisie, die het dagelijks bestuur in de komende jaren - in samenspraak met leden, afdelingen en de samenleving - zal ontwikkelen. Het is de grootste opgave voor de komende bestuursperiode ...(...). Het CDA wil haar financiële positie voor de korte en langere termijn versterken door een meervoudige en planmatige aanpak van fondswerving, differentiatie van lidmaatschappen en permanente efficiëntie-aandacht”.

In december 2017 is een procesvoorstel vastgesteld in het Partijbestuur bestaande uit diverse stappen waarin het toetsen van de verschillende voorstellen van partijvernieuwing naadloos past.

Bijeenkomst Partijbestuur

Op 24 maart 2018 is het Partijbestuur bijeen geweest om in een open setting te spreken over de uitkomsten van de Taskforce Politieke Partij Nieuwe Stijl (ingesteld in 2016) en het Projectteam financiële partijstructuur. Het Partijbestuur onderschrijft de belangrijkste ideeën uit de Taskforce, heeft een aantal ideeën toegevoegd en wenst een nadere concretisering van de voorstellen. Het bestuur heeft 7 *bouwstenen* gedistilleerd uit de voorstellen van de Taskforce aan de hand waarvan het CDA in de komende jaren kan worden omgevormd naar een partij van de toekomst. In de maanden april en mei 2018 organiseren de provincies bijeenkomsten met de leden om over de 7 bouwstenen te praten. Mede op basis de opbrengsten uit de provinciale bijeenkomsten zal een kernteam in juni/juli 2018 met concrete verandervoorstellen komen die leiden tot partijvernieuwing in de komende twee tot drie jaren.

De 7 bouwstenen voor partijvernieuwing

Hieronder volgt een opsomming van de bouwstenen die met elkaar zijn onderkend:

1. Het water kookt van onderop; lokale afdelingen zijn de basis

Het CDA is de grootste landelijke lokale partij, zoals ook weer bleek tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018. Dit is kenmerkend voor het CDA en een kracht die we optimaal moeten blijven benutten en stimuleren. Om lokale afdelingen, in al hun verscheidenheid (zowel dorp als stad) optimaal te laten functioneren, hebben ze meer ruimte nodig. Ruimte om inhoudelijk een eigen koers te varen die past bij de lokale situatie én bij de vier uitgangspunten van het CDA. Ruimte om ook niet-CDA'ers makkelijk aan de kandidatenlijst toe te voegen (nu moet een kandidaat minimaal een jaar lid zijn), ruimte om bestuurlijk een eigen vorm en structuur te kiezen, al dan niet samen met de buurafdelingen. Deze ruimte vraagt echter ook om afspraken met elkaar. Omdat politieke partijen onderscheidend zijn op de inhoud, moet het gesprek over de inhoud een hoofdonderdeel zijn van het functioneren van elke afdeling: debat met elkaar wordt gestimuleerd, gefaciliteerd en apart gefinancierd.

2. De open partij: focus op geïnteresseerden en nieuwkomers

Het CDA heeft mensen veel te bieden en wil naar luisteren naar meningen van buiten. Alle ideeën doen ertoe; de partij kan de kiezer alleen aanspreken door deze te begrijpen en aan te sluiten bij wat belangrijk is. In alle afdelingen worden bijeenkomsten gehouden om geïnteresseerden te betrekken en is actief aandacht voor nieuwkomers. Mensen worden gemotiveerd om mee te doen en een bijzondere tijd met elkaar te hebben. Vrijwilligers worden gefaciliteerd en gemotiveerd om het CDA van onderop te versterken. Om meer mensen aan te spreken, te verenigen en te binden benadert het CDA actief geïnteresseerden. Lidmaatschap is geen voorwaarde om mee te doen, maar wel om over belangrijke zaken te mogen stemmen (verkiezingsprogramma, kandidatenlijsten). Naast het lidmaatschap komt er o.a. de laagdrempelige vorm van 'Vriend van het CDA' of eenmalige bijdrage in tijd of geld. Het CDA zet extra in op het gebruik van digitale vormen om mensen te bereiken, te consulteren en te binden.

3. Een beweging met inhoud als voertuig: *Woorden én daden*

Politieke partijen zijn onderscheidend op de inhoud. Om dit goed tot zijn recht te laten komen is permanent debat en discussie in de partij op alle niveaus noodzakelijk. Op elke netwerkbijeenkomst, op elke ALV of bestuursvergadering is de inhoud een hoofdthema. Alle thema's zijn bespreekbaar, ook de gevoelige onderwerpen. Ook niet-leden denken en praten mee. Ideeën van buiten zijn een onmisbaar ingrediënt voor een voedzaam politiek verhaal. Het CDA is breed genoeg voor afwijkende denkbeelden, zolang het christendemocratisch gedachtegoed herkenbaar blijft. Inhoud en debat wordt gestimuleerd vanuit het landelijk bureau: afdelingen en netwerken kunnen gebruikmaken van formats, debatmethoden en voorbeeldsprekers. Landelijke kopstukken zijn met regelmaat in het land te aanwezig om in de afdelingen en netwerken te discussiëren. Participatie en debat alleen zijn niet voldoende: woorden worden omgezet in daden. Om slagkracht te houden dienen de bestuurlijk verantwoordelijken de woorden te vertalen naar politieke voorstellen en uitvoering.

4. Bescheidenheid is verleden tijd; Durf en lef zijn de toekomst

Het CDA heeft een verhaal, een heel goed verhaal dat de basis vormt voor alles wat we doen. Maar CDA'ers zijn vaak voorzichtig. Meer dan voorheen moeten we buiten de gebaande paden durven treden, gaan experimenteren met nieuwe vormen en meer van ons laten horen over wat we vinden en bereiken. Dit vraagt om lef, om loslaten en om ruimte. Als CDA kunnen we meer laten zien dat we luisteren, samenwerken, resultaten behalen en bijdragen aan een goed functionerende samenleving. Aan de organisatiekant van de partij zullen we meer ruimte moeten geven aan eigen initiatief als het

gaat om standpuntontwikkeling, experimenten en zelfbestuur. Aan de menskant kunnen we onze politici helpen om te laten zien wat ze willen en hebben bereikt. Niet afwachten maar doen.

5. Naar een slagvaardige structuur

Om meer snelheid in de organisatie te krijgen en dus slagvaardiger te worden moeten we de structuur durven aanpassen. Vernieuwing volgens de eerder genoemde bouwstenen kan alleen als er meer vrijheid ontstaat en afdelingen worden gezien als zelforganiserende 'onderdelen' die ook nog deel uitmaken van een groter geheel. Deze onderdelen worden gevoed en gefaciliteerd door anderen: zo is er provinciale, (waar nodig) bovenprovinciale en landelijke ondersteuning op de kernelementen om zo goed mogelijk te kunnen functioneren. We doen lokaal wat lokaal kan en centraal wat centraal moet. Los hiervan bestaan er (horizontaal) netwerken die dwars door de organisatie heen functioneren. Zij hebben en krijgen ruimte om bij te dragen op inhoud, betrokkenheid en organisatie. Om de besturing van de organisatie verder slagvaardig te maken, zorgen we ervoor dat het kleinere bestuur zich niet meer hoeft te bemoeien met politieke aangelegenheden; politieke inhoud ontstaat elders (in debat, in visiegroepen, in het land tussen de mensen etc.) in de organisatie en alleen de belangrijkste eindproducten worden vastgesteld in het landelijk bestuur (landelijk verkiezingsprogramma en kandidatenlijsten).

6. Financiën als cruciale randvoorwaarde

Financiën zijn de randvoorwaarde voor het goed functioneren van een partij. Door de teruglopende ledenaantallen (en dus afnemende ledencontributie) in de afgelopen decennia, dient de financiële structuur van onze partij herzien te worden en de jaarlijkse begroting van de partij in 2 tot 3 jaar met 15 tot 20% te worden teruggebracht. Kernbegrippen van deze herziening zijn efficiëntie en verantwoording. Gelden worden minimaal ingezet voor de noodzakelijke basisactiviteiten van een afdeling, netwerk of organisatie (bestuurs- en vergaderingskosten etc), maar vooral op de inhoud, het gesprek met elkaar én op het betrekken van niet-leden en het behouden van leden. In de nieuwe situatie krijgen afdelingen, netwerken en gelieerde organisaties die geen directe subsidie krijgen via BZK, een vast bedrag voor hun basisactiviteiten en (voor zover relevant) voor de opbouw van de (lokale/regionale) verkiezingskas. Daarnaast kunnen de diverse onderdelen op basis van een werkplan en begroting extra gelden ontvangen uit een grote Projectenpot, voor activiteiten die gericht zijn op debat en dialoog, op het betrekken van niet-leden/geïnteresseerden en op partijvernieuwend activiteiten, bijvoorbeeld TEDex-achtige bijeenkomsten van hoog niveau voor niet-leden met een lage toegangsprijs (massa=kassa). In de nieuwe systematiek kunnen afdelingen die in een bijzondere situatie verkeren financieel worden 'opgeplust'. Een voorbeeld is de afdeling Amsterdam, die met slechts één raadslid en relatief weinig leden een enorm kiezerspotentieel moet kunnen bereiken. Het landelijk bureau in Den Haag dat in de afgelopen jaren al bijna is gehalveerd, richt zich nog meer op het faciliteren van de afdelingen en het debat in de partij. Het partijbureau in Den Haag dat door de afslanking te groot is geworden, kan worden verkocht. Een kleiner, goedkoper en meer flexibel gebouw is de toekomst.

7. Permanente ontwikkeling: blijven leren, evalueren en ontwikkelen

Het CDA is nooit af. De wereld om ons heen blijft zich ontwikkelen en het is aan de partij om daarin goed aangehaakt te blijven. Bovendien kan het altijd beter. Nadat de voorgenomen partijvernieuwing volgens een groeimodel in enkele jaren is gerealiseerd, zijn we dus niet klaar: we zullen continu kritisch moeten blijven op ons functioneren, ideeën en werkwijzen moeten blijven evalueren en permanent vernieuwing moeten toelaten om een aansprekende partij te zijn en te blijven.